

عنوان مقاله:

کاربرد قاعده «الحاکم ولی الممتنع» در حقوق خانواده

محل انتشار:

هشتمین همایش ملی مطالعات و تحقیقات نوین در حوزه علوم انسانی، مدیریت و کارافرنی ایران (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

فهیمه ملک زاده - استاد یار دانشگاه تهران شمال استادراهنما

فهیمه ابراهیمی - دانشجو فقه و مبانی حقوق دانشگاه تهران شمال

خلاصه مقاله:

با استناد به قواعد فقهی قضایی و مفاد کاربرد قاعده «الحاکم ولی الممتنع» در حقوق خانواده چنانچه شخصی از ادای حقوق دیگران امتناع ورزد یا مانع رسیدن افراد به حقوق خویش شوند، حاکم پس از احراز امتناع به جهت جلوگیری از هرج و مرج و حفظ نظم عمومی و اجرای عدالت اجتماعی و حفظ تعادل در روابط زوجین و پایین آمدن آمار طلاق بخصوص طلاق توافقی و آثار و تبعات نابه هنجار آن در جامعه، آنچه را که وظیفه ممتنع است از باب ولایت راسا اقدام می نماید یکی از رهنمودهای اجرای این قاعده از ناحیه حاکم، در دعوی خانوادگی است و نگارنده معتقد است در امر طلاق و نشوز، که نشوز صفتی است که مصداق آن زوجین هستند و به عدم تکالیف زوجیت چه از ناحیه زوج و چه از ناحیه زوجه، اطلاق می گردد و در امر طلاق آن دسته از طلاقهایی که به درخواست زوج و طلاق توافقی به وقوع می پیوندد، در قالب گواهی عدم امکان سازش جای می گیرد و ماهیت دخالت دادگاه در این طلاقها، صرفاً سعی در اصلاح ذات البین و به تأخیر انداختن آن طی تشریفات داور است، و جزء طلاق حاکم محسوب نمی شود. و همچنین طلاق که زوجه به وکالت از زوج بر اساس شروط ضمن عقد نکاح درخواست می نماید، نیز از آن جا که نقش قاضی صرفاً به احراز تحقق شرط و حق وکالت زوجه محدود می شود، طلاق غیر حاکم است هر چند به لحاظ ورود دادگاه در ماهیت، باید در قالب حکم باشد. و آن دسته از طلاقهایی که به سبب نشوز به وقوع می پیوندد و طلاقهای موضوع مواد ۱۰۲۹-۱۱۳۰-۱۱۲۹ قانون مدنی با توجه به اینکه دادگاه، زوج را مجبور به طلاق می کند در صورت امتناع وی، راساً حق طلاق زوج را به ولایت از او اجرامی نماید و چنین طلاق از مصادیق طلاق حاکم است. این مقاله باروش علمی پژوهشی تدوین شده است و لذا پیشنهاد می گردد از آنجایی که قانون حمایت از خانواده جدیدی مواد متعددی زوجین را به صلح و صفا و سازش و عبور موارد طلاق را از فیلتر مشاورین خانواده و استفاده از خدمات روانشناختی و حمایت بیشتر عملی و اجرایی دعوت کرده است تا به استحکام خانواده ها کمک شایانی نماید زیرا عملکرد مراکز مشاوره بر سه اصل، پیشگیری، درمان و باز توانی پایه ریزی شده است فلذا قبل از ازدواج به جهت پیشگیری از طلاق و برای شناخت بیشتر از یکدیگر زوجین به مراکز مشاوره مراجعه نمایند.

کلمات کلیدی:

حاکم، ولی، ممتنع، طلاق، داور

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1316851>

